

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เป็นเด็กและเยาวชนในการ มีที่ปรึกษากฎหมายจากรัฐในชั้นสอบสวนและในชั้นพิจารณาคดี
ชื่อผู้เขียน	วริท จิระภาค
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์อัครริยา ชูตินันท์
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

สิทธิในการที่จะได้รับการจัดหาที่ปรึกษากฎหมายจากรัฐนั้นถือได้ว่าเป็นสิทธิที่สำคัญที่เด็กและเยาวชนสมควรจะได้รับความคุ้มครองในคดีอาญา อันเป็นการคำนึงถึงสวัสดิภาพและประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับมาตรฐานสากลที่ได้บัญญัติรับรองสิทธิการมีที่ปรึกษากฎหมายเอาไว้ อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาและแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้แก่เด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวกลางและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 นั้น ยังมีประเด็นปัญหาและมีผลกระทบต่อสิทธิของเด็กและเยาวชนหลายประการ กล่าวคือ ประการที่หนึ่ง การสอบปากคำและแจ้งข้อหาในชั้นสอบสวน ไม่ได้บัญญัติเอาไว้ว่าหากเด็กและเยาวชนที่ถูกสอบปากคำหรือแจ้งข้อหาไม่มีที่ปรึกษากฎหมาย รัฐจะให้ความช่วยเหลือหรือให้การสนับสนุนในการจัดหาหรือแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้ ทำให้เกิดปัญหาการตีความกฎหมายว่าเป็นหน้าที่ของรัฐ หรือเป็นหน้าที่ของเด็กและเยาวชนในการการจัดหาที่ปรึกษากฎหมายเข้าร่วมในชั้นสอบสวน ประการที่สอง ประเด็นปัญหาในชั้นพิจารณาของศาล ในกรณีที่จำเลยไม่มีที่ปรึกษากฎหมาย มาตรา 120 ได้บัญญัติเป็นบทบังคับให้ศาลจำเป็นต้องแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้แก่เด็กและเยาวชนเสมอไม่ว่าเด็กและเยาวชนจะต้องการหรือไม่ก็ตาม ซึ่งไม่สอดคล้องกับโครงสร้างของลักษณะการดำเนินคดีเด็กและเยาวชนที่ไม่จำเป็นต้องดำเนินการอย่างเคร่งครัดเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ ประการที่สาม คุณสมบัติของที่ปรึกษากฎหมายที่รัฐจัดหาให้กับเด็กและเยาวชนยังมีปัญหาในเรื่องคุณภาพและประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ในการช่วยเหลือหรือรักษาสีทธิของเด็กและเยาวชนที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบ

แนวทางการพัฒนาและแก้ไขหลักกฎหมายเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านที่ปรึกษา
กฎหมายจากรัฐให้มีประสิทธิภาพและคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนนั้น ในชั้นสอบสวนจะต้อง

ให้พนักงานสอบสวนมีการแจ้งสิทธิแก่เด็กและเยาวชนในการที่จะได้รับความช่วยเหลือในการจัดหาที่ปรึกษากฎหมายจากรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายก่อนดำเนินการสอบปากคำและแจ้งข้อหาทุกครั้ง ส่วนกรณีการแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายในชั้นพิจารณาคดี จะต้องมีการปรับปรุงหลักการให้จำเลยที่อายุเกินกว่าสิบห้าปีสามารถสละสิทธิในการที่จะได้รับการแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายจากศาลได้ โดยเฉพาะคดีที่เป็นความผิดหุโทษหรืออัตราโทษไม่เกินความผิดหุโทษ โดยการสละสิทธิของจำเลยนั้นต้องได้รับความยินยอมของ บิดา หรือมารดา หรือผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งจำเลยอาศัยอยู่ด้วย และหากศาลเห็นว่าการสละสิทธินั้นจะกระทบต่อผลประโยชน์ของจำเลย ศาลจะไม่อนุญาตให้สละสิทธิในการมีที่ปรึกษากฎหมายก็ได้ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของการเยียวยาแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของเด็กเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะสละสิทธิดังกล่าวไปแล้ว จำเลยก็ยังมีสิทธิที่จะได้รับการแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายใหม่ได้เมื่อมีการร้องขอต่อศาล เพื่อคุ้มครองหลักประกันและสิทธิประโยชน์ของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ นอกจากนั้นคุณสมบัติของที่ปรึกษากฎหมายที่ศาลแต่งตั้ง สมควรจะต้องเพิ่มคุณสมบัติของประสบการณ์ในการทำงาน หรือผ่านการปฏิบัติหน้าที่ในศาลมาแล้ว เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะช่วยเหลือเด็กและเยาวชนและปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินคดี

Thesis title	Protection of The Right to Appointed Counsel for the Accused or Defendant, as a Juvenile at Trial and during Investigation.
Author	VarithChiraphak
Thesis Advisor	Assoc. Prof. AchariyaChutinun
Department	Law
Academic year	2014

ABSTRACT

Rights to appointed legal counsel that will be provided by state law, is regarded as an important right that child and juvenile deserve to be protected in criminal procedure, as consideration for the welfare and best interests of child and juvenile, consistent with international standards prescribed legal rights to it. However, the provisions relating to the procurement and appointment of counsel for child and juvenile under the Central Juvenile and Family Court and Juvenile and Family Court Procedure Act 2553 has questions and issues affecting the rights of child and juvenile in many respects i.e. interrogation and charge in the investigation did not stipulated that if child and juvenile who were questioned or charged without legal counsel, state will provide assist and support for the procurement and appointment of legal counsel. Such issue causes interpretation problem that a responsibility belong to state or child and juvenile in provide legal counsel to participate in the investigation. Secondly, trial issue in case of the defendant does not have the legal counsel, The provisions of Section 120 under the Central Juvenile and Family Court and Juvenile and Family Court Procedure Act 2553 stipulates that court must appoint a legal counsel to child and juvenile whether they want it or not, which is inconsistent with the nature of juvenile proceedings that no need to be strict for the best interest of child and juvenile. Thirdly, the qualification of legal counsel that state has provided to child and juvenile has a problem in the quality and performance of duty to help or protect the rights of child and juvenile in their responsibility.

Guidelines for the development and revision of the law relating to legal counsel assistance from state to effectively and protect the rights of child and juvenile i.e. During the investigation, inquiry official must inform or notify child and juvenile's rights to receive state

assistance for the appointment of legal counsel without expense before interrogate and charge every time. Secondly, in the trial, The defendants at the age of fifteen years may waive the right to be appointed legal counsel from the court. In the case of a minor offense or rate of penalty not more than minor offense, the consent of parent or guardian or who the defendant lived with is requested to waive the right. If the court finds that such waiver will affect the interests of the child and juvenile, The court may not allow such waiver, for the purpose of the juvenile rehabilitation with regard to the interests of the child and juvenile, Notwithstanding, even if such waiver is proceeded. The defendant remain the right to be appointed a legal counsel again when request to the court on the purpose to protect the rights of child and juvenile. Finally, the qualification of a court-appointed legal counsel must require the work experience in court or other legal area, so they are competent and efficiency to support the child and juvenile and achieve their work objectives and duties in procedure.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน หลายกลุ่ม ขอขอบพระคุณประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร.ไพศิษฐ์ พิพัฒเนกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รศ. อัจฉริยา ชูตินันท์ และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผศ. ดร. ปกป้องศรีสนธิ และ ดร.กรรถกรมย์ โกมลารชุนที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข และให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณท่านพนักงานสอบสวน สภ. คลองหลวง และนิติกรชำนาญการศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และที่ปรึกษากฎหมายประจำศาลจังหวัดสมุทรสงครามซึ่งบุคคลดังกล่าวขอสงวนสิทธิ์ที่จะระบุชื่อและนามสกุลลงในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ และตอบคำถามข้อสงสัยของข้าพเจ้า และให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบคุณบิดา มารดาของข้าพเจ้า สำหรับคำแนะนำรวมทั้งเป็นกำลังใจให้ข้าพเจ้าในการศึกษาชั้นปริญญาโท และเป็นกำลังใจให้ข้าพเจ้าในการจัดทำวิทยานิพนธ์นี้ให้สำเร็จลุล่วง

ขอขอบคุณกำลังใจสำหรับเพื่อนชั้นปริญญาโททุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำ ชักซ้อมการสอบเปิดเล่มให้กับข้าพเจ้า และที่ได้ให้การสนับสนุนทั้งข้อมูลและแนวทางการจัดทำวิทยานิพนธ์

วาริต จิระภาค